

Příprava na hodinu společnosti (vlastivěda)

Škola, kde praxe probíhala: ZŠ a MŠ Moravské Bránice

Ročník: 4. ročník, 7 žáků

Vzdělávací oblast/ předmět: Člověk a společnost/ Dějepis, Výchova k občanství

Téma vyučovací hodiny: Přemyslovský stát - Kníže Václav a Boleslav

Výukové cíle:

- využívá regionálních bájí, mýtů a pověstí k rozšíření svých vědomostí
- pomocí dramatizace ztvárnění konkrétní pověsti

Rozvíjené kompetence:

k učení – operuje s obecně užívanými termíny, znaky a symboly, uvádí věci do souvislostí, propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí

sociální a personální – podílí se na utváření příjemné atmosféry v týmu, na základě ohleduplnosti a úcty při jednání s druhými lidmi přispívá k upevnování dobrých mezilidských vztahů, v případě potřeby poskytne pomoc nebo o ni požádá

komunikační – používá správné termíny a výstižné výrazy, které souvisejí s daným tématem, vysvětlí ostatním termín, který použil, v případě, že mu neporozuměli, dokončuje věty

Pojmová analýza:

pověst

Mezipředmětové vztahy:

Dramatická výchova – znázornění pověstí pomocí dramatizace

Pomůcky:

Obrázky jednotlivých knížat (sv. Václav, Boleslav, kněžna Ludmila, kněžna Drahomíra) - názorná ukázka dětem a případná pomoc pro následnou dramatizaci

Podrobný scénář výuky:

1. **Úvod** – ukončení přestávky, pozdrav, oznámení náplně hodiny: „Dnes si povíme o knížeti Václavovi, kněžně Ludmile, kněžně Drahomíře a historické době, v které žili.“
2. **Hlavní část** – „Dnes se budeme zabývat knížetem Václavem a Bořivojem, jak už jsem vám řekla na samém úvodu. Je to pro Vás nové učivo, takže musíte dávat dobrý pozor.“
Společně si přečteme článek o knížeti Václavovi a Boleslavovi z učebnice Vlastivěda – Obrazy ze starších českých dějin. Příběh vypráví o životě knížete Václava, kterého vychovávala jeho babička kněžna Ludmila. Po smrti Václavova otce začala vládnout kněžna Drahomíra, protože

Václav nebyl ještě plnoletý. Nechala zavraždit kněžnu Ludmilu, protože se obávala jejího vlivu na mladičkého Václava. Kníže Václav byl laskavý a moudrý, podporoval křesťanství, velmi vzdělaný (uměl číst, psát) a byl velmi statečný. České zemi zajistil pokoj a mír (poplatkem za mír německému králi). Kníže Václav byl zabit svým bratrem Boleslavem a jeho družinou (Hněvsa, Tuža, Tir a Česta) ve Staré Boleslavi. Kníže Boleslav I. po jeho smrti nastupuje na trůn. Jelikož neplatil sjednané poplatky za mír dostal české země do dlouhodobé války. Za jeho vlády rozšířil panství na východ od Čech.

„Nyní vám budu ukazovat obrázky, vašim úkolem bude poznat, o kterého panovníka se jedná.“ Ukazovala jsem dětem vytištěné obrázky všech 4 postav a děti poznávaly, kdo je kdo.

Další činnost byla činnost skupinová. Žáci se rozdělili do tří skupinek. Dvě byly po dvou a jedna po třech. Společně odpovídaly na otázky, které jsme četli z učebnice.

1. Kdo vychovával v dětství budoucího knížete Václava?
2. Kdo se chopil vlády po smrti Václavova otce? Jaký krutý čin byl spáchán?
3. Povězte, jaký člověk a panovník byl kníže Václav?
4. Jak se snažil pro českou zemi zajistit mír a pokoj?
5. Jak kníže Václav zahynul a kdo se stal knížetem po jeho smrti?

Posledním úkolem bylo dramaticky ztvárnit předešlý text. Úkol zněl – zahrajte si pověst o svatém Václavovi (Pověst z Čech a Moravy II). Potom ji svými slovy vyprávějte. Děti tato aktivita velmi bavila, rozdali si role a každý si vyzkoušel zahrát všechny postavy.

„Úkol na příští hodinu vám zadávat nebudu. Odvedli jste během hodiny spoustu práce, tak si zasloužíte z ní odcházet tentokrát bez úkolu. Příště budeme pokračovat další pověstí a to Slavníkovci a svatým Vojtěchem.“

3. Závěrečná část – V závěru hodiny ohodnotíme práci žáků – pochválím je za odvedenou práci a za aktivitu v hodině. Za to, že se nebáli zkusit něco nového a naopak, že do toho šli s veškerou energií a nadšením. „Bavila vás hodina? Nebo naopak nebavila někoho? Přišly vám aktivity, které jsme v hodině dělali přínosné? V čem? Proč je důležité mít ponětí o pověstech naší země? S kým ze skupiny se ti spolupracovalo nejlépe, kdo byl nejpřínosnějším členem skupiny. Dokázali jste se ve skupině bez problémů domluvit?“ Tyto a další otázky jsem žákům na konci hodiny pokládala.
4. Reflexe – Reflexe vzhledem ke stanoveným cílům probíhala v průběhu hodiny v rámci jednotlivých úkolů, díky nimž byly cíle splněny.
5. Sebereflexe – Hodinu hodnotím jako zdařilou. Došlo k naplnění stanovených cílů. Celá hodina měla příjemnou a klidnou pracovní atmosféru a žáci se mnou po celou dobu spolupracovali. Dokázali také odpovědět na kladené otázky v závěru hodiny a já jsem od nich díky tomu dostala zpětnou vazbu.

Zdroj, ze kterého jsem čerpala inspiraci a materiály, se kterými jsme v hodině pracovali:

HARNA, Josef. *Vlastivěda: obrazy ze starších českých dějin*. L. vyd. Všeň: Alter, 1996. ISBN 80-85775-44-1.

<http://malotridka.lusa.cz/>